

Omfattande vargjakt i tre län

I januari 2015 genomfördes den största licensjakten på varg någonsin i Sverige. I Värmlands, Dalarnas och Örebro län dödades 44 vargar. Åtta revir togs ut för jakt men ytterligare tre berördes.

Inför 2015 fick för första gången länsstyrelser ta egna beslut om licensjakt på varg. Naturvårdsverket delegerade den rätten till länen i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet, alltså till Gävleborgs, Stockholms,

Västmanlands, Västra Götalands, Uppsala, Värmlands, Dalarnas och Örebro län.

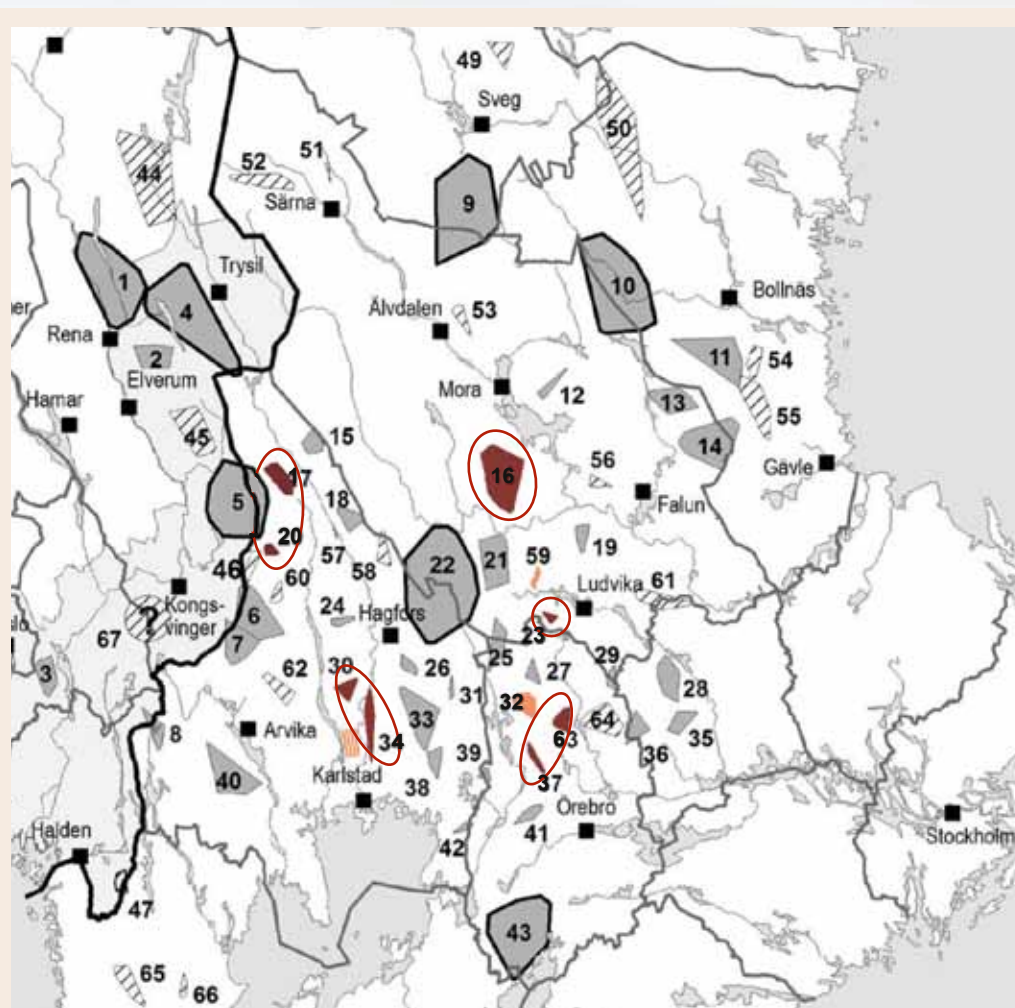
Licensjakten motiverades i länsstyrelsernas beslut med att det är enda sättet att minska koncentrationen av varg där den är som tätast. Det skulle leda till färre negativa "socioekonomiska konsekvenser" som angrepp på tamdjur, oskygga vargar och påverkan på älgjakt. Detta skulle i sin tur leda till större acceptans.

I Värmlands, Dalarnas och Örebro län ansåg länsstyrelserna att det gick att jaga varg och ändå upprätthålla den miniminivå för

föryngringar, dvs födda valpkullar, som Naturvårdsverket bestämt för respektive län; Dalarna sju, Örebro fem och Värmland elva föryngringar.

Vid den senaste inventeringen, vintern 2013-14 hade Dalarna 7,8 länsegna revir med föryngring, Örebro 6,8 och Värmland hade 15.

Att Dalarna och Örebro ändå ansåg sig ha utrymme för jakt på två revir vardera motiverades med spekulationer om hur många individer länen kunde tänkas ha efter föryngringen 2014, som ännu inte hade inventerats.

Vargrevir (fyllda eller rastermönstrade månghörniga ytor på kartan):

1 Julussa	35 Kölsta
2 Letjenna	36 Hedbyn
3 Østmarka	37 Nora
4 Slettås	38 Kungsskogen
5 Rotna	39 Loka
6 Skugghöjden	40 Glaskogen
7 Hærsjø	41 Villingsberg
8 Djurskog	42 Vismen
9 Tandsjön	43 Tiveden
10 Kukkmäki	44 Sölen
11 Sjösveden	45 Kynna
12 Draggen	46 Gräsmark
13 Björnäs	47 Dals Ed-
14 Korså	Halden
15 Värnäs	48 Junsele
16 Sängen	49 Klaxåsen
17 Medskogen	50 Prästskogen
18 Fänstjärn	51 Höstet
19 Tansen	52 Drevfjället
20 Kläggen	53 Vämaldalen
21 Närßen	54 Lingbo
22 Aamäkk	55 Åmot
23 Olsjön	56 Gimmen
24 Jangen	57 Trång
25 Gåsborn	58 Musån
26 Sandsjön	59 Lövsjön
27 Kindla	60 Kerto
28 Färna	61 Gåsmyren
29 Klotten	62 Rackstad
30 Gårdsjö	63 Mårdshytan
31 Nordmark	64 Aspafallet
32 Rombohöjden	65 Kynnefjäll
33 Brattfors	66 Kroppefjäll
34 Forshaga	67 Mangen

Mörkröda markeringar (Våra Rovdjurs bearbetning) ringar in reviren som omfattats av licensjakten på varg 2015 och ljusröda markeringar (Våra Rovdjur) revir som också berörts. Ljusröda streck norr om Karlstad representerar ett nytt revir (Våra Rovdjur). Revirkartan är hämtad från Viltskadecenters statusrapport och visar vargrevirens placering i Skandinavien vintern 2013-2014, med fyllda ytor för familjegrupper och raster för revirmarkerande vargar. Bred svart kant runt den fyllda ytan anger revir med GPS-försedd varg, där ytan motsvarar revirets verkliga storlek (oktober – april). För övriga revir motsvarar ytorna på kartan i de allra flesta fall inte revirets verkliga storlek utan endast en del av revirets verkliga utbredning.

Källa revirkarta: "Varg i Skandinavien och Finland, Slutrapport från inventering av varg vintern 2013-2014". Viltskadecenter, SLU, och Högskolan i Hedmark.

fter regionala beslut

Värmland beslöt om jakt i fyra revir fördelat på två jaktområden; Medskogen och Kläggen i norr och Gårdsjö och Forshagareviren i söder. Tillsammans fick högst 24 djur skjutas.

I Örebro län togs Norareviret och intilliggande Mårdshytan ut för jakt på högst 12 vargar.

I Dalarna ville länsstyrelsen först skjuta fyra vargar i ett område kring Saxdalen i söder (Olsjöreviret) och fyra inom renskötselområdet kring Idre.

Alla jaktbesluten överklagades till Naturvårdsverket av SRF, SNF och WWF gemensamt. Verket godkände besluten i Värmland och Örebro men inhiherade jakten i Dalarna. Dalarna tog då ett nytt beslut, med en ny motivering som mer liknade de andra länens. Jakt på tre vargar, vilket senare ändrades till fyra, tilläts i Olsjöreviret, och fyra i Sängenreviret. På grund av att det första jaktbeslutet underkändes startade jakten i Dalarna först den 24 januari.

I Värmland och Örebro kom jakten igång 16 januari och fick hålla på till 15 februari. Redan under den första veckan dödades 16 av de 24 tillåtna vargarna i Värmland och samtliga 12 i Örebro län.

En av de skjutna vargarna i Norareviret avräknades senare från licensen eftersom skytten redan vid anmälan uppgav att det svårt skabbangripna djuret var skjutet av djurskyddsskäl enligt paragraf 40 b i jaktförordningen. I licensjaksbesluten framgick att varg som skjutits med stöd av något annat beslut inte skulle räknas av från tilldelningen.

Därför återupptogs jakten i Örebro men det dröjde till 1 februari innan ytterligare en varg sköts och jakten därmed var över i länet. I Värmland avslutades jakten 27 januari i och med att 24 vargar skjutits. I Dalarna pågick jakten mellan 24 och 30 januari, åtta vargar sköts i de två reviren.

INTENTIONEN NÄR länsstyrelserna valde att jakten skulle ske på utvalda revir, var att hela familjegruppen i respektive revir skulle dödas men inga andra vargar. Detta för att inte lämna splittrade grupper och föräldralösa valpar och därmed skapa så kallade problemvargar.

DNA-analyser visar att man inte fullt ut lyckats, varken med att ta bort hela revir eller att jaga på vargar enbart från de utvalda reviren.

En av hanvargarna som sköts i Norareviret var föräldrahanen från grannreviret Romböhöjden. Även en av valparna som sköts i Nora kom från Romboreviret. En möjlig förklaring till detta är att Noravargarna varit så försvagade av skabb att grannarna passat på att utvidga sitt revir.

I Sängenreviret finns två vargar kvar, föräldratriken och en valp, men det ska enligt länsstyrelsen inte vara någon fara för att honan inte kan försörja dem bägge.

I det jaktområde som skulle omfatta enbart Olsjöreviret sköts en ung hanvarg från Lövsjöreviret. Länsstyrelsen minskade då jaktområdet och utökade jakten till att gälla ett djur till. Detta för att kunna ta bort de tre individer som man visste fanns i Olsjöreviret.

IVÄRMLAND ÄR utfallet mer komplicerat. Bara två av de fyra utvalda reviren, Kläggen och Gårdsjö, är tömda på vargar. I Medskogen och Forshagareviren finns föräldraren kvar. Två vargar i vardera reviret sköts, det får betraktas som ren tur att dessa inte var föräldradjur. Ändå sköts de 24 vargar som man hade på licensen. Det beror på att man också jagat i ett femte revir. Reviret ligger väster om Forshagareviret och söder om Gårdsjöreviret och var före jakten okänt för länsstyrelsen.

Det nya reviret har bildats av den tidigare Gårdsjöhanen som i februari 2013 utsattes för tjuvjakt och spårades halt och blödande. Han var försvunnen under en tid men nästa vinter visade en spillningsanalys att han fanns i södra delen av reviret och gick tillsammans med en tik. Tidigare samma vinter hade man spåret Gårdsjötiken tillsammans med en hane i norra delen av reviret och utgått ifrån att det var det gamla paret som gick tillsammans.

I själva verket var det alltså två olika revir. Den skadade tjuvjagade hanen hade troligtvis dragit sig söderut ut ur reviret och träffat en ny tik medan hans tidigare tik i Gårdsjöreviret hann få valpar med en ny hane redan våren 2014. Alla resultat från DNA-analyserna är inte klara i skrivande stund.

Samtliga dödade vargar har obducerats hos SVA. Resultaten redovisas på sidan 14 i detta nummer.

YLVA LINDBERG

Forskare varnar för politikerns missbruk av vargforskningen

Guillaume Chapron, docent vid SLU, kritiserar den förra regeringen för att ha missbrukat hans vargforskning. De har felaktigt använt en tidigare beställd snabbanalys för sitt politiska beslut att Sveriges vargstam har gynnsam bevarandestatus, menar han. Något som Chapron eller andra forskare aldrig har påstått att vargstammen uppnått, tvärtom.

I en artikel i tidskriften Nature (vol 516, december 2014), förklarar Chapron hur detta gått till och varnar andra viltforskare för politiskt missbruk av vetenskap.

Chapron beskriver hur den föregående regeringen under flera år presenterat olika motiveringar för licensjakt på varg i Sverige, trots att de europeiska naturskyddslagarna i art- och habitatdirektivet bara godkänner s.k. skydds jakt på besvärliga individer, så länge inte populationen uppnått s.k. gynnsam bevarandestatus (GyBS).

När den förra regeringen 2014 beslöt att den svenska vargpopulationen har uppnått gynnsam bevarandestatus missbrukade de, menar Chapron, en sårbarhetsanalys som de 2012 begärt in från honom, med 30 dagars leveranstid.

Den analysen handlade om hur nära utdöende vargpopulationen kan komma. Dessutom ingick inga hänsynstaganden till den svenska vargstammens dåliga genetiska status. I analysen hade Chapron flertalet gånger påpekat att den inte kunde användas till att bestämma GyBS. Flera granskare av denna rapport påpekade även detsamma.

Chapron avslutar artikeln i Nature med en uppmaning till andra naturvårdare: "Bevarandet av biologisk mångfald kan generera konflikter eftersom det sätter gränser för utveckling, traditioner och andra mänskliga aktiviteter. Ekologisk vetenskap kommer troligen att ha en mer viktig roll inom dessa konflikter i framtiden. Med ökande krav på att göra politiken vetenskapsbaserad, kommer politiska missbruk också att bli mer förekommande. Även om det kan skada akademikers/forskarens karriärer och namn, måste de vara förberedda på att identifiera den oetiska hanteringen av vetenskaplig kunskap och påtala sådant missbruk av politiker."

HANS RING